

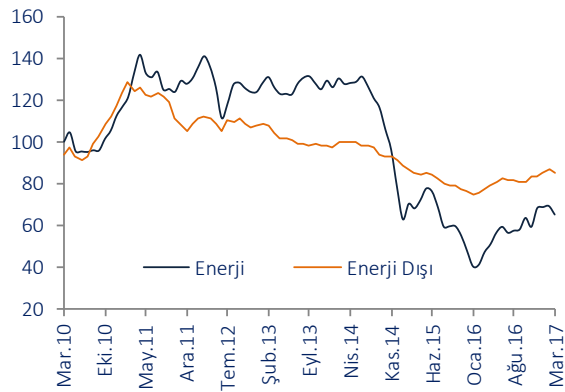
- Mart ayında emtia fiyatlarının seyrinde ABD Başkanı Trump'ın seçim vaatleri arasında yer alan genişleyici maliye politikası uygulamalarına ilişkin belirsizlikler, Mart ayı toplantısında faiz artıran Fed'in para politikasındaki normalleşmeyi destekleyen veriler ve Çin'in 2017 yılı büyüme hedefini düşürmesi etkili oldu.
- Bu çerçevede, küresel piyasalarda emtia fiyatları Mart'ta bir önceki aya göre %3,8 geriledi.
- Mart ayında enerji fiyatlarındaki %5,9'luk düşüş dikkat çekerken, söz konusu düşüşün büyük ölçüde ABD'deki üretim artışına bağlı olarak gerileyen petrol fiyatlarından kaynaklandığı görüldü. Aynı zamanda, mevsim koşulları nedeniyle talebin azalacağı beklentisiyle doğalgaz fiyatları da sert gerileyerek enerji grubu fiyatlarını aşağı çekti.
- Enerji dışı emtia grubunda gıda fiyatları öncülüğünde tarımsal ürün fiyatlarının gerilediği görüldü. Metal fiyatlarında da talep yönlü kaygılar paralelinde hafif düşüşler kaydedildi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

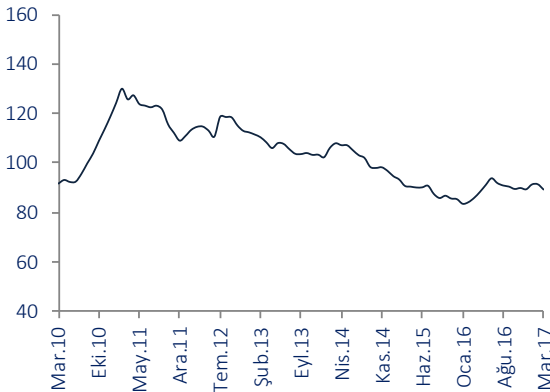
Emtia Fiyatları Genel Endeksi



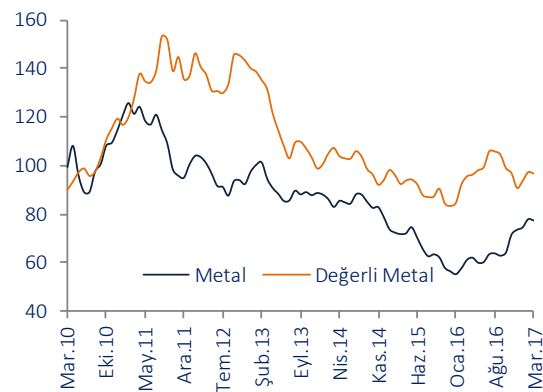
Enerji ve Enerji Dışı



Tarım *

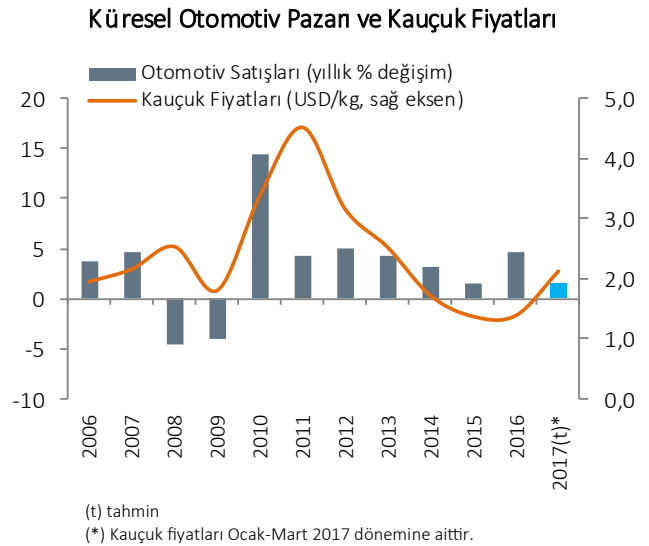
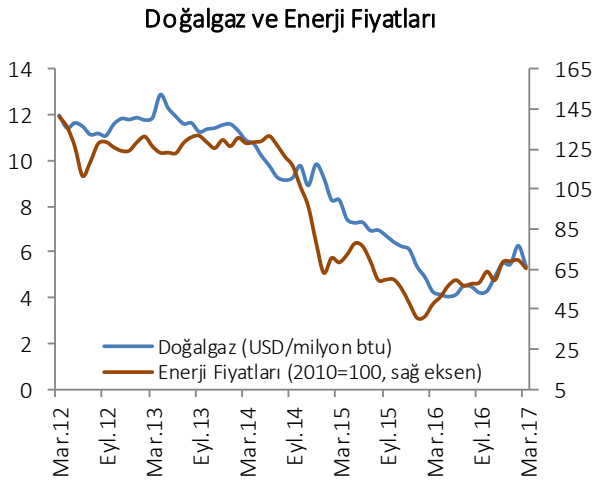


Metal *



EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

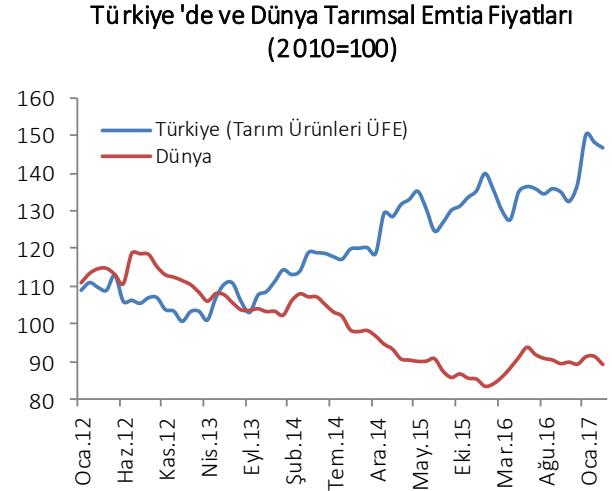
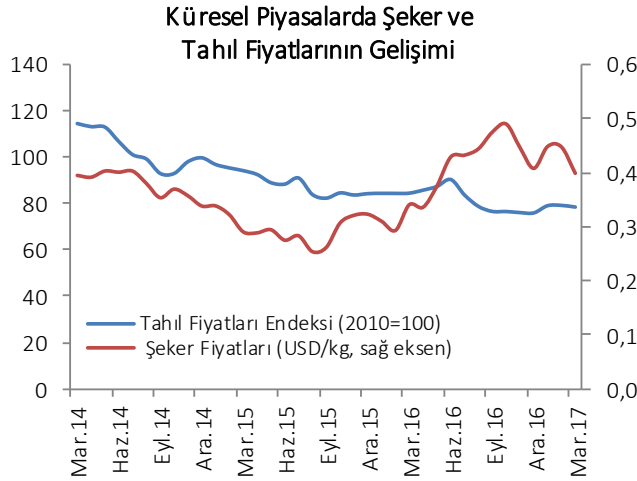
- Doğalgaz fiyatları Mart'ta bir önceki aya göre %14,5 ile sert düştü. Bu gelişmede, önümüzdeki dönemde mevsimsel etkilere bağlı olarak doğalgaz tüketiminin azalacak olması ve doğalgaz stoklarının mevcut talebi karşılayabilecek düzeyde bulunması etkili oldu.
- Ham petrol fiyatları da OPEC kesintilerine rağmen diğer ülkelerdeki üretim artışları paralelinde %6,3 azaldı. ABD'nin yüksek kaya gazı üretiminin etkisiyle üretim ve stoklarda artış yaşanacağı beklentisi, petrol fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yaratmaya devam ediyor.
- Endüstriyel metal fiyatları dönemsel arz fazlalarına ve kısmen talep yönlü kaygılara bağlı olarak geriledi. Demir cevheri fiyatları stok artışına bağlı düşerken, nikel fiyatları da Filipinler'deki üretim kısıntısına karşılık Endonezya'nın nikel ihracatını artırmak üzere harekete geçmesiyle geriledi.



- 2017'nin ilk çeyreğinde arz yönlü kaygılar sebebiyle hızlı yükselen kauçuk fiyatları, Mart ayında %11,9 geriledi. Fiyat artışının etkisiyle artan üretime karşın talebin aynı kalması, stok fazlası yaratarak fiyatları aşağı doğru baskıladı. Ayrıca, Asya pazarında gerileyen otomotiv satışları fiyat düşüşünü destekledi.
- Otomotiv endüstrisinde yoğun olarak kullanılan bir diğer emtia olan paladyum fiyatları ise yükseldi. Diğer taraftan, bu emtiaya yönelik talebin %90'ının otomotiv sektöründen kaynaklanması ve küresel otomotiv pazarına yönelik büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edilmesi, söz konusu fiyat artışın kalıcı olmayabileceğine işaret ediyor.
- Beyaz et fiyatları Mart'ta aylık bazda %8 ile hızlı yükseldi. Bu gelişmede, güçlü talebin yanı sıra dünyanın önemli et üreticilerinden Brezilya'da üretilen etlerin sağlığa zararlı özellikler içerdiği yönündeki haberler etkili oldu. Söz konusu haberlerin ardından konuyla ilgili soruşturma başlatıldı. Birçok ülke Brezilya'dan beyaz ve kırmızı et ithalatını soruşturma tamamlanana kadar durdurma kararı aldı.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Şeker fiyatları önceki aya göre %10,9 ile önemli bir düşüş kaydetti. Hindistan'ın şeker talebindeki düşüş ve stokların tahminlerin üzerinde gerçekleşmesi fiyatları aşağı yönlü etkiledi. Ayrıca, Brezilya'nın şeker üretimine yönlendirdiği şeker kamışı miktarını artırması da fiyatlardaki gerilemede etkili oldu. Öte yandan, şeker fiyatları 2015'in son çeyreğinden bu yana genel tahıl ürünleri fiyatlarından yukarı yönlü ayrışıyor. Olumlu hava koşulları ve bol yağış öngörüsüyle 2018/19 döneminde şeker üretim tahminlerinin yükselmesi ise fiyat beklentileri üzerinde baskı yaratıyor.
- Küresel ölçekte tarımsal emtia fiyatları 2014 ortasından itibaren genel olarak aşağı yönlü seyrederken, Türkiye'de tarım ürünleri üretici fiyatlarının aksi yönde hareket ettiği dikkat çekiyor. Ayrıca, yurt içinde 2016 ortasından itibaren hızlanan döviz kuru artışı ile enerji fiyatları başta olmak üzere genel emtia fiyatlarındaki yükselişin üretim maliyetlerini artırdığı ve bunun da fiyatlara yansdığı gözleniyor.



- Mart'ta hafif gerileyen buğday fiyatları, önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %20 aşağıda bulunuyor. Avustralya ve Arjantin'de uygun iklim koşullarından da destek bulan ve bu çerçevede rekor seviyelere yükselen üretim, buğday fiyatlarındaki düşüşün temel sebebi olarak görülüyor. Buna karşılık, ABD'deki düşük hasat ve yılın ikinci çeyreğinde Pasifik Okyanusu'nda beklenen olumsuz iklim koşulları nedeniyle azalacağı tahmin edilen üretimin önümüzdeki dönemde fiyatların kısmen toparlanmasını sağlayabileceği düşünülüyor.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- ABD’de genişlemeci maliye politikası uygulamalarının kısa vadede gerçekleştirilmek yerine, orta ve uzun vadeye yayılacağına dair beklentilerin artmasıyla emtia fiyatlarındaki artışın önümüzdeki dönemde hız kesmesi bekleniyor.
- Çin’in büyümesinde olası güç kaybı ve stok artışı doğrultusunda yılın ikinci yarısında çelik başta olmak üzere metal fiyatlarında da gerileme öngörülüyor.
- Diğer taraftan, son dönemde önemli ölçüde artan jeopolitik riskler emtia fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturmaya devam ediyor. Jeopolitik risklerdeki artış güvenli liman algısıyla değerli metallere yönelik talebi artırıyor.

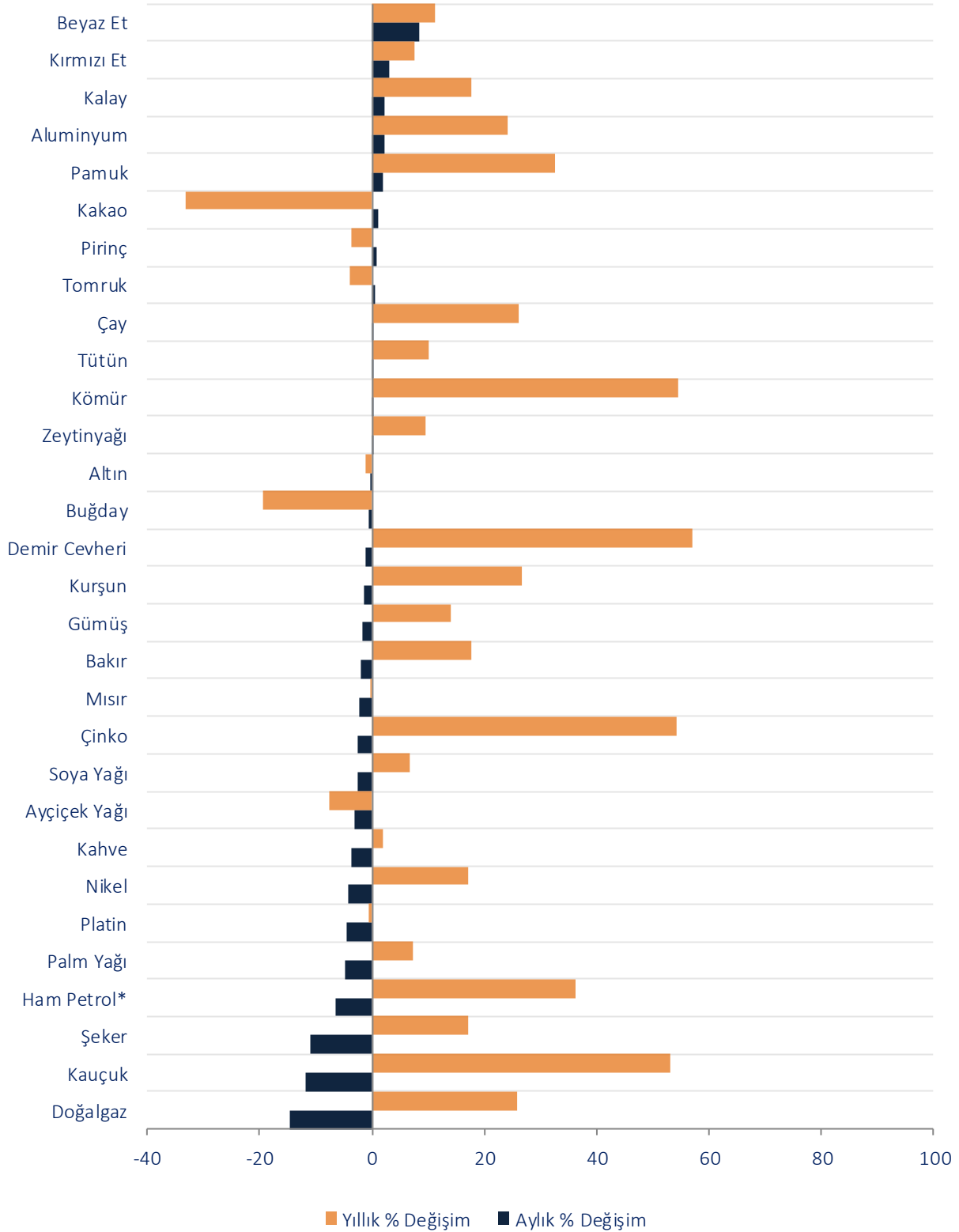
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	96,2	50,8	42,8	55,0	60,0	62,9	71,0
Kömür	USD/ton	26,3	70,1	57,5	65,9	70,0	60,0	55,4	57,7
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	10,1	7,3	4,6	5,0	5,2	5,6	6,7
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	3,1	3,1	2,9	2,6	2,6	2,7	2,8
Kahve	USD/kg	1,9	4,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,7	2,7	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9
Soya Yağı	USD/ton	338	909	757	809	900	907	922	960
Mısır	USD/ton	89	193	170	159	160	163	170	189
Pirinç	USD/ton	202	423	386	396	385	389	397	418
Buğday	USD/ton	114	285	204	167	150	156	167	200
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,9	4,4	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metreküp	275	465	389	387	380	385	395	422
Pamuk	USD/kg	1,3	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	2,0
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,0	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	2,3
Tütün	USD/ton	2.976	4.991	4.908	4.813	4.900	4.868	4.805	4.650
Metal									
Alüminyum	USD/ton	1.549	1.867	1.665	1.604	1.700	1.734	1.804	1.992
Bakır	USD/ton	1.813	6.863	5.510	4.868	5.400	5.509	5.733	6.335
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	96,9	55,8	58,4	65,0	55,0	55,8	57,9
Kurşun	USD/ton	454	2.095	1.788	1.867	2.200	2.208	2.223	2.261
Nikel	USD/ton	8.638	16.893	11.863	9.595	11.000	11.518	12.627	15.892
Kalay	USD/ton	5.436	21.899	16.067	17.934	20.000	20.216	20.656	21.796
Çinko	USD/ton	1.128	2.161	1.932	2.090	2.650	2.800	2.729	2.559
Altın	USD/troy ons	279	1.266	1.161	1.249	1.150	1.138	1.114	1.055
Gümüş	USD/troy ons	5,0	19,1	15,7	17,1	16,5	16,5	16,4	16,2
Platin	USD/troy ons	545	1.384	1.053	987	1.000	1.032	1.098	1.283

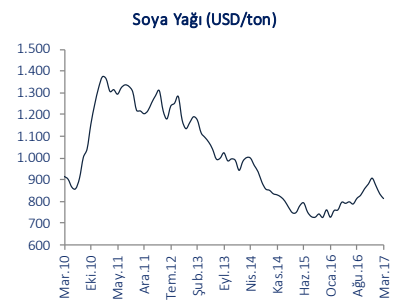
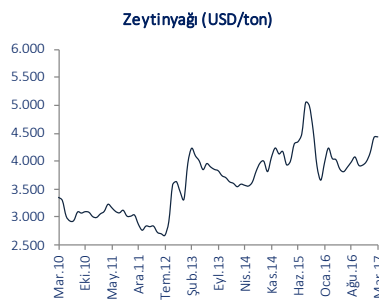
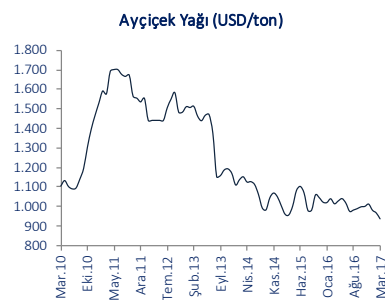
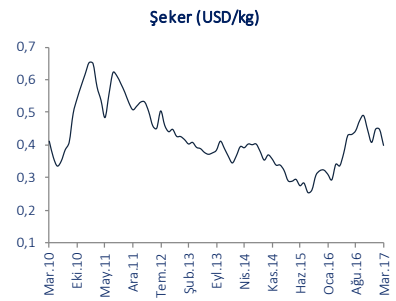
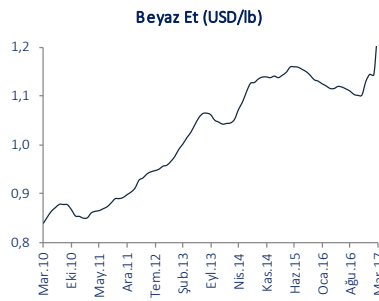
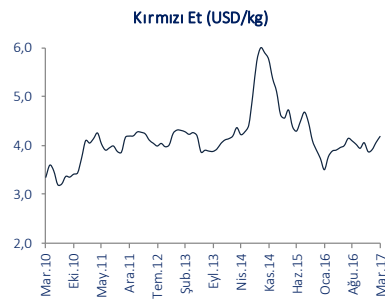
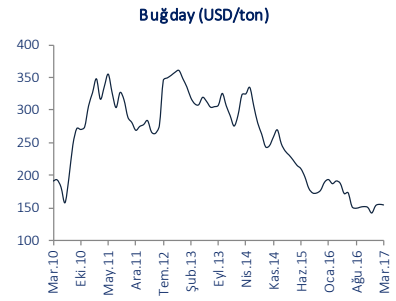
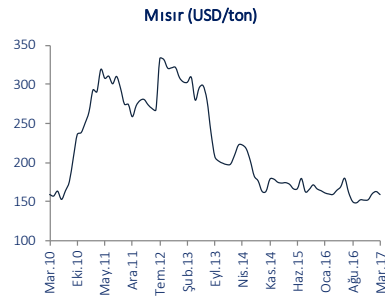
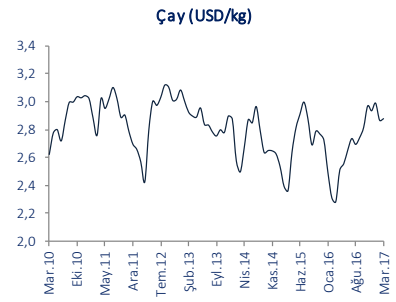
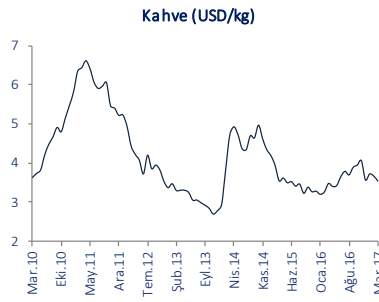
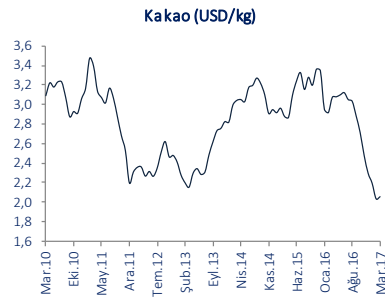
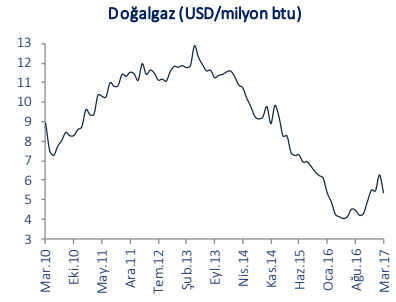
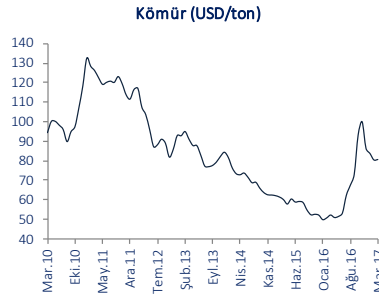
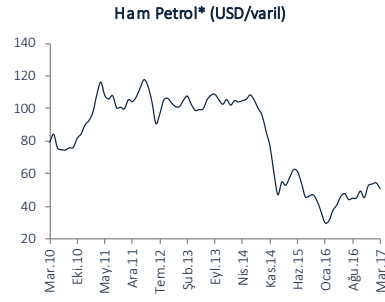
Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mart 2017)



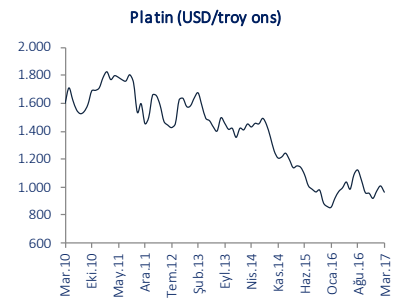
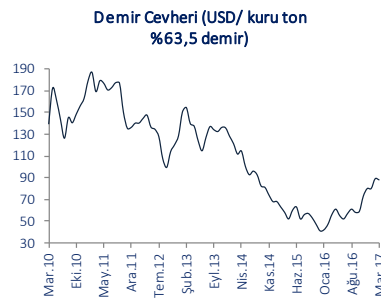
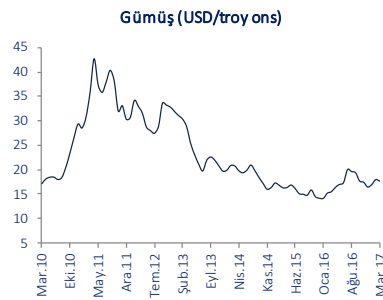
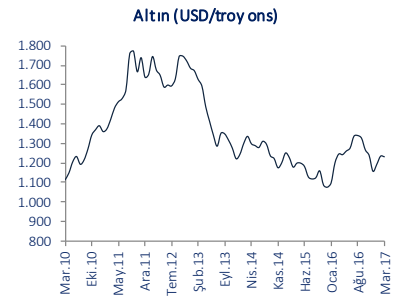
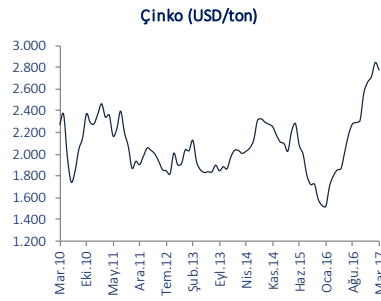
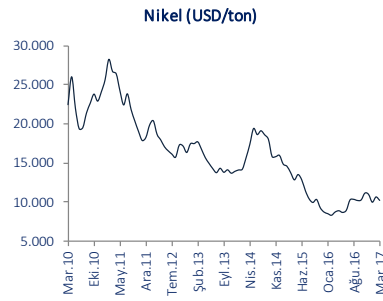
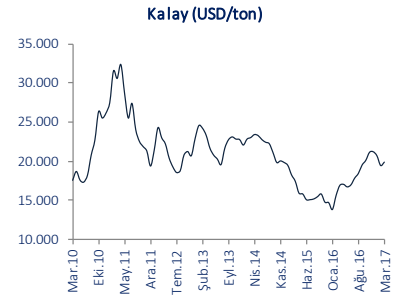
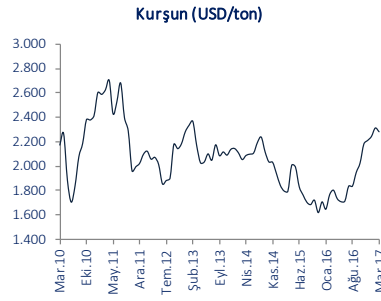
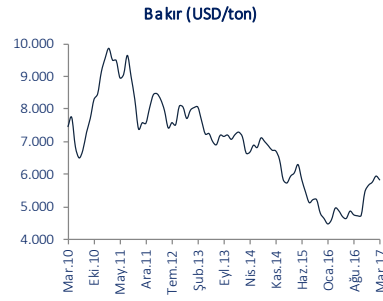
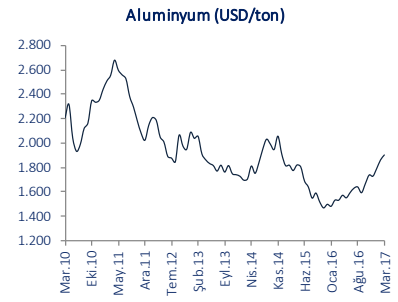
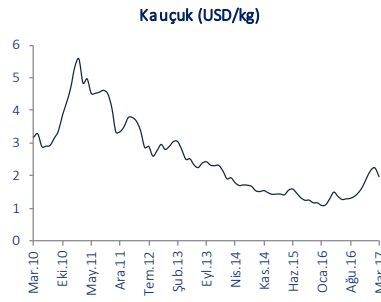
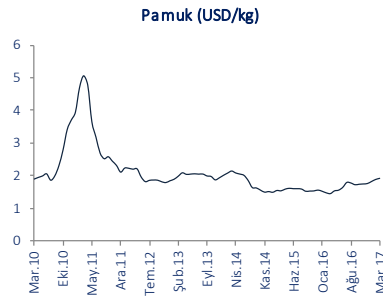
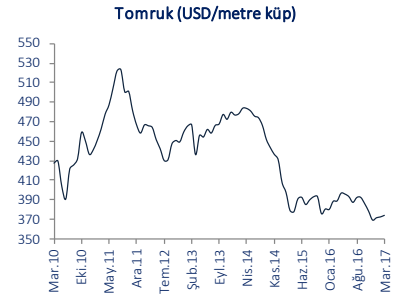
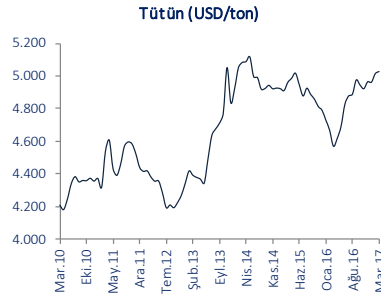
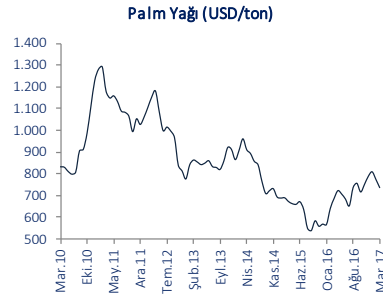
EMTİA FİYATLARI - I



Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II



Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

Izlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
goksun.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.